

Integracja europejska i rozszerzenie Unii Europejskiej

– Wskazówki –

Spis treści

1	Wprowadzenie	3
2	Scenariusz lekcji 1: Historia UE do dnia dzisiejszego.....	5
3	Scenariusz lekcji 2: Informacje na temat państw, które chcą przystąpić do UE	9
4	Scenariusz lekcji 3: Jak działa proces rozszerzenia?	14
5	Dodatkowe materiały dydaktyczne.....	18
6	Klucz odpowiedzi	20
7	Zasoby dodatkowe – uczniowie w wieku 10–12 lat	22
8	Zasoby dodatkowe – uczniowie w wieku 13–15 lat	30

1 Wprowadzenie

Komisja Europejska opracowała grę edukacyjną „EU Trek – podróż pełna odkryć”, która zachęca uczniów do pogłębiania wiedzy na temat Unii Europejskiej, jej obecnych państw członkowskich oraz państw, które chcą dołączyć do UE w przyszłości (tzw. krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów, tj. Albanii, Bośni i Hercegowiny, byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii, Kosowa*, Czarnogóry, Serbii i Turcji). Gra obejmuje różne dziedziny, takie jak historia, geografia i kultura, a także dotyczy ogólnych faktów o UE oraz sposobu działania procesu rozszerzenia (tj. sposobu, w jaki państwa mogą stać się członkami UE).

Nauka o historii UE, jej rozszerzaniu od początku integracji w latach 50. XX wieku do dnia dzisiejszego oraz nauka o krajach, które chcą dołączyć do UE w przyszłości, pomoże uczniom umieścić różne kwestie w kontekście oraz zrozumieć, że Unia Europejska rozwijała się w miarę upływu czasu nie tylko pod względem geograficznym, ale również gospodarczym i politycznym.

Czym jest rozszerzenie Unii Europejskiej i dlaczego wskazane jest poruszenie tego tematu podczas zajęć?

Unia Europejska była zawsze pojmowana jako projekt pokoju i stabilności na rzecz kontynentu europejskiego. Z czasem aspiracje te przekonywały coraz większą liczbę państw do przyłączenia się do sześciu założycielskich państw członkowskich. Obecnie do UE należy 28 państw członkowskich, a jej drzwi są otwarte dla pozostałych państw europejskich, które pragną do niej przystąpić i zobowiązują się do promowania pokoju, demokracji, stabilności i dobrobytu.

Niezależnie od tego, w jakim państwie UE żyją uczniowie, wszyscy są Europejczykami, co oznacza, że wyznają podobne wartości, mają wspólną historię i kulturę. Zgodnie z mottem Unii Europejskiej są oni „zjednoczeni w swej różnorodności”.

Co oferują niniejsze wskazówki?

Wskazówki towarzyszą grze edukacyjnej „EU Trek – podróż pełna odkryć”, a ich celem jest dostarczenie materiałów pomocniczych nauczycielom, którzy pragną wykorzystać grę i skoncentrować się na tematach związanych z rozszerzeniem UE podczas zajęć w

---

* Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

klasie, dostarczając dalsze informacje na wspomniane tematy na poziomie odpowiednim dla osób w wieku 10–15 lat.

Niniejszy pakiet zawiera trzy scenariusze lekcji, w ramach których przedstawiono pomysły służące zachęceniu uczniów do zaangażowania się w temat integracji europejskiej i rozszerzenia Unii Europejskiej (UE) w zrozumiały i przyjemny sposób. Lekcje te umożliwią klasie skuteczne przyswojenie wiedzy o historii UE do dnia dzisiejszego, zapoznają uczniów z państwami, które chcą wstąpić do UE w przyszłości, oraz oferują szczegółowe i przystępne wyjaśnienie polityki rozszerzenia UE, w tym kryteriów członkostwa i etapów procesu przystąpienia.

Ćwiczenia proponowane w każdym scenariuszu lekcji są zróżnicowane i towarzyszą im jasne i przystępne materiały, które można dostosować tak, aby pasowały do każdej klasy. Elementy multimedialne i wizualne, w tym gra edukacyjna, pomagają przedstawić treść w sposób bardziej przystępny dla grup z różnych przedziałów wiekowych i grup o różnym poziomie zdolności, a ich celem jest zachęcenie uczniów do poszerzenia wiedzy na temat państw i instytucji UE w interesujący sposób. Wprowadzenie dyskusji grupowych i klasowych w ramach powtórzenia treści zapewnia uczniom możliwość sprawdzenia i porównania punktów widzenia dotyczących omawianych tematów. Pomaga to również nauczycielowi w ocenie skuteczności ćwiczeń i stosowanych materiałów.

Niniejszy pakiet zawiera wiele informacji uzupełniających, w tym tematy rozmów dla nauczycieli wraz ze szczegółowymi informacjami ogólnymi służącymi uzupełnieniu treści bezpośrednio dostępnych dla uczniów. Ćwiczenia i pomysły dotyczące pracy domowej są oferowane wraz z podstawowymi planami nauczania i zawierają sugestie dotyczące sposobu interakcji z tematami w zajmujący, kreatywny i pewny sposób.

2 Scenariusz lekcji 1: Historia UE do dnia dzisiejszego

Temat

Obecne 28 państw członkowskich UE oraz kolejne rozszerzenia, które doprowadziły do obecnej Unii Europejskiej

Przedmiot

Historia

Cele nauczania

Po zakończeniu lekcji uczniowie

- będą znali 28 państw członkowskich UE;
- będą rozumeli, że obecni członkowie dołączyli do UE w wyniku procesu przystąpienia oraz będą wiedzieli, kiedy miały miejsce poszczególne przystąpienia i jakie państwa kolejno przystąpiły do UE;
- będą rozumeli, że Unia Europejska rozwijała się w miarę upływu czasu aż do dzisiejszej postaci oraz że ten proces rozwoju wciąż trwa.

Rodzaje ćwiczeń

Quiz; ćwiczenie polegające na dopasowaniu odpowiedzi; dyskusja.

Przygotowanie i materiały

- ✓ Kopia arkusza *Historia UE do dnia dzisiejszego* (jedna na każdego ucznia).
- ✓ Mapa obecnych państw członkowskich UE i regionu rozszerzenia (zob. materiały dodatkowe).
- ✓ EU Trek – Podróż pełna odkryć: gra edukacyjna dotycząca rozszerzenia UE.

Krok 1: Rozgrzewka: Quiz 8 minut

Należy podzielić uczniów na 3–5 osobowe grupy. Zadaniem uczniów jest wymienienie jak największej liczby państw UE w ciągu 2 minut. Należy przedstawić wyniki na tablicy, zapisując jedynie poprawne odpowiedzi. Wygrywa drużyna, która wymieniła najwięcej spośród 28 państw członkowskich. W przypadku bardziej zaawansowanych grup należy odliczyć punkty, jeżeli wskazane państwo nie należy do UE.

Prawidłowe odpowiedzi:

Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy i Wielka Brytania (UK).

Temat dyskusji: POGŁĘBIANIE I ROZSZERZANIE UNII EUROPEJSKIEJ

Historia UE dowodzi, że nie ma sprzeczności między rozszerzaniem Unii a pogłębianiem jej integracji. W ramach UE dokonuje się obu tych rzeczy. Unia Europejska powstała w okresie tuż po drugiej wojnie światowej, gdy państwa europejskie były zdecydowane, aby nigdy więcej nie dopuścić to tak dramatycznego konfliktu. Pierwszym krokiem w kierunku osiągnięcia tego celu było nawiązanie współpracy gospodarczej. U podstaw tej koncepcji leżało założenie, że państwa ściśle ze sobą współpracujące mają większą możliwość uniknięcia konfliktu. Realizację projektu współpracy gospodarczej rozpoczęto w 1951 r., gdy sześć państw założyło Europejską Wspólnotę Węgla i Stali. Następnie w 1957 r. państwa te założyły również Europejską Wspólnotę Gospodarczą i Europejską Wspólnotę Energii Atomowej. Państwa, które tego dokonały to: Belgia, Francja, Holandia, Niemcy, Luksemburg i Włochy.

Od tego czasu do UE przystąpiły pozostałe dwadzieścia dwa państwa, uwzględniając historyczne rozszerzenie w 2004 r., dzięki któremu można mówić o ponownym zjednoczeniu Europy po dekadach podziału.

Z czasem państwa członkowskie podjęły decyzję o rozszerzeniu zakresu współpracy gospodarczej na inne obszary, w tym obszary polityczne. Dzięki tym wszystkim działaniom możemy dziś mówić o Unii Europejskiej (UE).

Na przestrzeni lat w ramach UE rozwinął się jednolity rynek, stworzono strefę Schengen, w obrębie której można podróżować bez konieczności posiadania paszportu, przyjęto walutę euro, stworzono nowy model zarządzania gospodarczego oraz opracowano szereg innych nowych polityk, np. w zakresie rolnictwa, środowiska i zmiany klimatu, bezpieczeństwa wewnętrznego i silniejszej polityki zagranicznej.

Krok 2: Dopasowanie państw członkowskich UE do „rund rozszerzenia” (tj. do roku ich przystąpienia do UE) 10 minut

Uczniowie pracują w tych samych 3–5 osobowych grupach. Każdy uczeń otrzymuje arkusz *Historia UE do dnia dzisiejszego*¹. Uczniowie pracują razem, aby dopasować każde państwo lub grupę państw do odpowiedniego koloru na mapie, a następnie zastanawiają się nad rokiem przystąpienia każdej z grup do UE. Każdy kolor odpowiada grupie państw, która przystąpiła do UE w tym samym roku.

- ⇒ W przypadku lekcji kładących nacisk na aspekty geograficzne, po określeniu grup państw, które przystąpiły do UE w tym samym roku, należy polecić uczniom, aby umieścili nazwy państw na mapie. W przypadku bardziej zaawansowanych grup można wprowadzić również nazwy stolic.

Krok 3: Sprawdzenie zrozumienia 5 minut

Należy przedstawić mapę UE zawierającą oznakowania państw członkowskich i daty ich przystąpienia. Należy polecić uczniom, aby sprawdzili odpowiedzi na swoich arkuszach i w razie potrzeby nanieśli poprawki. Należy porównać wyniki, aby sprawdzić, które państwa są uczniom mniej znane / które państwa są znane większej liczbie uczniów.

Krok 4: Dyskusja 5 minut

Należy zachęcić uczniów do omówienia map z całą klasą.

Przykładowe pytania pomocne w dyskusji:

- *Gdy patrzycie na mapę Unii Europejskiej, czy widzicie coś, co Was zaskakuje? Jeżeli tak, dlaczego?*
- *Czy istnieją państwa, o których członkostwie w UE nie wiedzieliście?*
- *Czy istnieją państwa, o których sądziliście, że są członkami UE, a w rzeczywistości okazało się, że nie są?*

- ⇒ Należy zauważyć, że ostatnie pytanie służy podniesieniu poziomu świadomości i sprawieniu, aby uczniowie pomyśleli o państwach, które pragną zostać członkami UE. Nauczyciel może udzielić dalszych informacji o państwach, które chcą w przyszłości przystąpić do UE.

Krok 5: Gra 12 minut

Należy przypisać uczniom państwa członkowskie i państwa, które chcą w przyszłości przystąpić do UE (kandydaci i potencjalni kandydaci). Należy polecić uczniom, aby zagraли w grę – w klasie lub w domu w ramach pracy domowej. Uczniowie powinni zanotować najbardziej interesującą lub zaskakującą informację poznaną w trakcie gry.

---

¹ Zob. materiały dodatkowe.

Krok 6: Podsumowanie   5 minut

Należy przejść po klasie i polecić każdemu uczniowi, aby podzielił się najbardziej interesującą lub zaskakującą informacją poznaną w trakcie gry.

Opcjonalnie: Nauczyciele mogą polecić uczniom, aby skoncentrowali się na jakimś szczególnym aspekcie gry, który uznali za interesujący, np. na faktach dotyczących kultury lub charakterystycznych potrawach. Następnie uczniowie mogą poszukać dalszych informacji na temat danego aspektu i przygotować na ten temat krótką prezentację dla klasy.

3 Scenariusz lekcji 2: Informacje na temat państw, które chcą przystąpić do UE

Temat

Nauka o państwach, które chcą w przyszłości przystąpić do UE, tj. o krajach kandydujących i potencjalnych kandydatach

Przedmiot

Geografia / nauki społeczne

Cele nauczania

Po zakończeniu lekcji uczniowie

- będą wiedzieli, które państwa są kandydatami lub potencjalnymi kandydatami do przyszłego członkostwa w UE;
- będą dysponowali wiedzą dotyczącą np. środowiska, gospodarki i kultury tych państw.

Rodzaje ćwiczeń

Dyskusja; ćwiczenia badawcze; prezentacje.

Przygotowanie i materiały

- ✓ Zestaw zdjęć z krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów (wystawa *So similar, so different, so European*).
  - ✓ Arkusze papieru A3 dla uczniów do wykorzystania przy przygotowywaniu odpowiedzi.
  - ✓ Arkusz *Oznaczenie państw, które chcą w przyszłości przystąpić do UE* (jedna kopia na ucznia)
  - ✓ Arkusz *Ustalanie faktów* (jedna kopia na ucznia)
  - ✓ Gra edukacyjna dotycząca rozszerzenia UE: *EU Trek – Podróż pełna odkryć*.
-

Temat dyskusji: Jak działa proces rozszerzenia i kto podejmuje decyzje?

ROZSZERZENIE UE I JEGO PODSTAWOWE ZASADY

Rozszerzenie Unii Europejskiej:

Polityka rozszerzenia UE jest inwestycją w pokój, bezpieczeństwo i stabilność w Europie. Zapewnia ono większe możliwości gospodarcze i handlowe z wzajemną korzyścią dla UE oraz krajów aspirujących do statusu państw członkowskich. Perspektywa członkostwa w UE ma silny wpływ na transformację danych państw poprzez wdrożenie pozytywnych zmian demokratycznych, politycznych, gospodarczych i społecznych.

Ostatnie rozszerzenia na Europę Środkową i Wschodnią przyczyniły się do stworzenia wielu nowych możliwości dla obywateli, przedsiębiorstw, inwestorów, konsumentów i uczniów z Unii z nowych i „starych” państw członkowskich. Zwiększył się handel i wzrosła liczba inwestycji. Jednolity rynek UE jest największy na świecie, obejmuje 500 milionów obywateli i generuje 23% światowego PKB.

Rozszerzenie jest rygorystycznym, ale sprawiedliwym procesem opartym na ustalonych kryteriach i doświadczeniach zdobytych w przeszłości. Każde państwo, które chce przystąpić do UE, jest oceniane indywidualnie w celu dostarczenia zachęt do przeprowadzenia daleko idących reform. Oznacza to, że każde państwo przybliża się do UE w tempie wyznaczanym przez jego wyniki pod względem spełniania warunków i osiągnięcia standardów UE. Nie zezwala się na jakiegokolwiek drogi na skróty ani uproszczone rozwiązania, ponieważ w dłuższej perspektywie nie służą one ani państwom aspirującym do członkostwa, ani samej UE. Podstawowe obszary, które podlegają ocenie i wsparciu w celu zapewnienia odpowiedniego przygotowania państw, które chcą przystąpić do UE, są następujące: **państwo prawa, prawa podstawowe, wzmocnienie instytucji demokratycznych, a także rozwój gospodarczy i konkurencyjność**. Odzwierciedla to znaczenie, jakie UE przywiązuje do swoich podstawowych wartości i ogólnych priorytetów.

W oparciu o doświadczenia zdobyte w przeszłości **obecny proces przystąpienia jest bardziej rygorystyczny i kompleksowy i koncentruje się w pierwszej kolejności na rozwiązywaniu kwestii podstawowych obejmujących:**

⇒ **Państwo prawa:** od samego początku procesu przystąpienia państwa powinny rozwiązywać takie problemy, jak reforma sądownictwa oraz walka z przestępczością zorganizowaną i korupcją. Państwa te muszą wykazać postępy w osiągnięciu konkretnych i trwałych wyników.

⇒ **Zarządzanie gospodarcze:** członkostwo w UE nie polega jedynie na zachowaniu zgodności z przepisami i standardami UE. Polega również na doprowadzeniu gospodarki państwa do stanu umożliwiającego mu członkostwo. Tylko wtedy państwo może czerpać korzyści z wszystkich zalet przystąpienia do UE, przyczyniając się jednocześnie do wzrostu gospodarczego UE i dobrobytu gospodarki UE.

⇒ Konieczne jest dalsze wzmocnienie **instytucji demokratycznych**, np. przez zwiększenie kontroli parlamentarnej i reformy administracji publicznej. Jakość administracji publicznej ma bezpośredni wpływ na zdolność rządu do zapewniania skutecznych usług publicznych, do zapobiegania i zwalczania korupcji oraz do wspierania konkurencyjności i wzrostu gospodarczego. Oprócz właściwie funkcjonującej administracji publicznej niezbędne jest zapewnienie większej roli społeczeństwa obywatelskiego.

⇒ **Prawa podstawowe:** prawa podstawowe są istotą wartości UE oraz kluczowym elementem w procesie przystąpienia. Państwa, które chcą przystąpić do UE, muszą zapewnić pełną zgodność z tymi prawami, w szczególności z wolnością słowa i z prawami osób należących do mniejszości, w tym Romów. Grupy szczególnie wrażliwe należy objąć ochroną przed dyskryminacją, w tym ze względu na orientację seksualną.

⇒ Ponadto państwa muszą zapewnić **dobre stosunki sąsiedzkie** i współpracę regionalną. Na przykład ramy negocjacyjne UE dla Serbii wiążą się z pracą służącą normalizacji stosunków z Kosowem w celu uniknięcia przeniesienia konfliktów do UE.

Rozszerzenie pomaga poprawić jakość życia przez integrację i współpracę. Państwa, które chcą przystąpić do UE, współpracują w takich dziedzinach, jak energia, transport, zwalczanie przestępczości, bezpieczeństwo żywności, ochrona środowiska i zmiana klimatu.

Krok 1: Dyskusja z wykorzystaniem zdjęć

15 minut

Należy podzielić uczniów na siedem grup. Każda grupa otrzymuje zestaw zdjęć zrobionych w jednym, niezidentyfikowanym państwie pochodzących z wystawy *So similar, so different, so European* oraz arkusz papieru w formacie A3 do zapisywania pomysłów. Uczniowie są proszeni o przejrzenie zdjęć. Jakie są ich spostrzeżenia i wrażenia? Należy polecić uczniom, aby zapisali je na arkuszach A3. Uczniowie mogą również spróbować zgadnąć, jakiemu państwu odpowiadają zdjęcia (uczniowie nie wiedzą z wyprzedzeniem, że lekcja dotyczy państw, które chcą przystąpić w przyszłości do UE). Mają na to 5 minut.

Gdy każda z grup sformułuje swoje wrażenia, uczniowie mogą omówić te przemyślenia wspólnie, jako klasa.

Można wykorzystać następujące pytania, aby ułatwić dyskusję:

- *Co zauważyliście w pierwszej kolejności?*
- *Jakie są Wasze wrażenia związane z tym państwem w oparciu o zdjęcia, które widzicie?*
- *Co myślicie o miejscu ze zdjęcia?*
- *Czy przypomina jakieś miejsce, w którym już byliście?*

Uczniowie omawiają powyższe pytania w grupach, a następnie pokazują zdjęcia klasie i przedstawiają swoje wrażenia. Po tych czynnościach należy umieścić zdjęcia na tablicy korkowej. Należy zapisać następujące nazwy państw na tablicy.

- *Albania*
- *Bośnia i Hercegowina*
- *Była jugosłowiańska republika Macedonii*
- *Kosowo*
- *Czarnogóra*
- *Serbia*
- *Turcja*

Klasa zgaduje, w którym państwie zrobiono zdjęcia z danej grupy. Należy zapisać nazwę państwa pod odpowiednią grupą zdjęć.

⇒ Po tym ćwiczeniu nauczyciel może pokazać film wideo *Ukryte skarby Europy*. Po pokazaniu filmu nauczyciel może zapytać uczniów, jakie przesłanie – ich zdaniem – miał zawierać ten film. Czy w filmie było coś zaskakującego? Co sądzą o strukturze pytań i odpowiedzi? Następnie nauczyciel może udzielić dalszych informacji o państwach, które chcą w przyszłości przystąpić do UE.

Krok 2: Oznaczenie państw, które chcą w przyszłości przystąpić do UE.

10 minut

Każda grupa otrzymuje kopię arkusza *Oznaczenie państw, które chcą w przyszłości przystąpić do UE*. Grupy mają pięć minut, aby spróbować oznaczyć wszystkie państwa. Należy z całą

klasą przeanalizować mapę i sprawdzić, czy którakolwiek z grup prawidłowo oznaczyła wszystkie państwa.

Krok 3: Bardziej szczegółowe informacje na temat państw, które chcą w przyszłości przystąpić do UE. 15 minut

Uczniowie uczestniczą w grze dotyczącej państwa, które zostało im przypisane podczas ćwiczenia ze zdjęciami. Ćwiczenie może być wykonywane samodzielnie w domu lub w grupach przy pomocy komputerów szkolnych, w zależności od czasu i dostępnych zasobów. Podczas zabawy uczniowie notują, czego nauczyli się, korzystając z arkusza *Ustalanie faktów*.

Uwaga: aby odpowiedzieć na niektóre pytania znajdujące się na arkuszu, uczniowie będą potrzebowali dostępu do internetu. Pytania przedstawiono poniżej.

- *Jakie miasto jest stolicą tego państwa?*
- *Jakie są główne produkty importowane do tego państwa i z niego eksportowane?*
- *Jaka jest waluta urzędowa w tym państwie?*
- *Jakie państwa należą do jego najważniejszych partnerów handlowych?*
- *Jakie są główne branże w tym państwie?*

⇒ *Opcjonalnie, w zależności od czasu: Należy wybrać dwie grupy, aby przedstawiły klasie swoje odpowiedzi w formie krótkiej prezentacji.*

Krok 4: Dyskusja angażująca całą klasę 5 minut

Należy zadać klasie następujące pytania:

- *Czy zauważacie jakiegokolwiek podobieństwa między krajami Bałkanów Zachodnich i Turcją a Waszym Państwem?*
- *A jakie są różnice?*
- *Czy zauważacie podobieństwa/różnice między krajami Bałkanów Zachodnich i Turcji a (innymi) państwami członkowskimi UE?*

4 Scenariusz lekcji 3: Jak działa proces rozszerzenia?

Temat

Kryteria i etapy przystąpienia do Unii Europejskiej

Przedmiot

Nauki społeczne / historia

Cele nauczania

Po zakończeniu lekcji uczniowie

- są świadomi kryteriów, jakie musi spełnić każde państwo, które chce przystąpić do UE, aby stać się państwem członkowskim UE;
- rozumieją oficjalne etapy, przez które muszą przejść państwa, aby stać się państwami członkowskimi UE.

Rodzaje ćwiczeń

„Burza mózgów”; dyskusja klasowa; ćwiczenie polegające na uzupełnianiu luk; ćwiczenie polegające na ułożeniu elementów w określonym porządku.

Przygotowanie i materiały

- ✓ Arkusz *Kryteria przystąpienia do UE* (jedna kopia na ucznia)
- ✓ Zestaw kart zawierających *Proces przystąpienia do UE* (do pocięcia przez nauczyciela w ramach przygotowania lekcji)
- ✓ Gra edukacyjna dotycząca rozszerzenia UE

Krok 1: Gra 5 minut

Klasę należy podzielić na grupy; każda z grup poznaje kraj kandydujący / potencjalnego kandydata dzięki udziałowi w grze (dzieci proszone są o zagranie w grę dotyczącą konkretnego państwa w klasie lub w domu, przed rozpoczęciem danej lekcji). Każda grupa proszona jest o wybranie jednego interesującego faktu dotyczącego jej państwa i przedstawienie go klasie.

⇒ *Opcjonalnie, jeżeli klasa ukończy scenariusz lekcji 2*

Powtórka 5 minut

Należy poprosić uczniów, aby ponownie stworzyli grupy wyznaczone na ostatniej lekcji i aby przypomnieli sobie możliwie najwięcej faktów dotyczących przypisanych im państw. Wygrywa grupa, która wymieni najwięcej faktów.

Krok 2: Jakie są kryteria przystąpienia do UE?

5 minut

Należy zainicjować w klasie „burzę mózgów” i wspólnie zastanowić się, jakie mogłyby być kryteria przystąpienia do UE. Należy wypisać propozycje uczniów na tablicy. Uczniowie mogą wykorzystać swoją wiedzę na temat sposobu przystąpienia do innych międzynarodowych organizacji, jako ogólne informacje.

Krok 3: Wprowadzenie do kryteriów UE

15 minut

Należy polecić uczniom, aby pracowali samodzielnie w celu uzupełnienia akapitów w arkuszu *Kryteria przystąpienia do UE* załączonym w dodatku. Następnie należy poprosić uczniów, aby znaleźli najlepszy nagłówek do każdego z akapitów. Gdy uczniowie skończą zadanie, należy z całą klasą sprawdzić poprawne odpowiedzi.

Temat dyskusji: WARUNKI CZŁONKOSTWA

W Traktacie o Unii Europejskiej stwierdza się, że każde państwo europejskie, które szanuje demokratyczne wartości UE i je propaguje, może ubiegać się o członkostwo.

W ramach pierwszego kroku państwo musi spełniać kryteria przystąpienia. Kryteria te zostały określone głównie przez Radę Europejską w Kopenhadze w 1993 r. i z tego powodu są nazywane „kryteriami kopenhaskimi” lub kryteriami przystąpienia. Są to podstawowe warunki, które wszystkie kraje kandydujące muszą spełniać, aby stać się państwami członkowskimi. Obejmują one:

- kryteria polityczne: stabilne instytucje gwarantujące demokrację, poszanowanie zasady państwa prawa, praw człowieka, poszanowanie praw mniejszości i ochrony mniejszości;
- kryteria gospodarcze: funkcjonująca gospodarka rynkowa i zdolność do sprostania presji konkurencyjnej i siłom rynkowym w UE;
- kryteria zdolności administracyjnych i instytucjonalnych: zdolność do przyjęcia i skutecznej realizacji zobowiązań członkostwa, w tym osiągnięcia celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej.

Konieczne jest również, aby UE była zdolna do przyjmowania nowych członków.

Krok 4: Porównanie oczekiwań z rzeczywistością

10 minut

Należy wypisać kryteria kopenhaskie na tablicy. Następnie należy omówić z klasą następujące kwestie:

- *Jak sądzicie, dlaczego wybrano te kryteria?*
- *W jaki sposób odzwierciedlają one wartości UE?*

Należy przeznaczyć 5 minut na wymyślenie motto dla UE. Należy zwrócić się do kilku uczniów o przedstawienie swoich sugestii. Następnie należy przekazać klasie faktyczne motto UE: „Zjednoczeni w różnorodności”. Należy omówić z klasą, dlaczego jest to dobre motto dla UE (lub dlaczego nie).

Dalsze informacje na temat motto: oznacza ono, że Europejczycy zjednoczyli się, tworząc UE, aby działać na rzecz pokoju i dobrobytu, a jednocześnie wzbogacać się dzięki wielu różnym kulturom, tradycjom i językom Europy. Zob. więcej informacji https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/motto_pl

Krok 5: Informacje na temat etapów drogi do członkostwa w UE 10 minut

Należy podzielić uczniów na grupy (po 4–6 osób w grupie) i dać każdej grupie zestaw potasowanych kart pokazujących etapy przystępowania do UE. Należy wyjaśnić uczniom, że muszą współpracować, aby ułożyć karty w prawidłowej kolejności.

Należy dać uczniom 5–10 minut na wykonanie tego zadania, a następnie z całą klasą sprawdzić kolejność:

Odpowiedzi:

1. Dane państwo składa wniosek do Rady, deklarując chęć zostania członkiem UE.
2. Komisja Europejska przedstawia opinię w sprawie wniosku.
3. Rządy państw członkowskich muszą jednomyślnie zdecydować, czy zgadzają się, aby państwo ubiegające się o członkostwo uzyskało status kraju kandydującego.
4. Po spełnieniu określonych warunków rozpoczynają się negocjacje w sprawie przystąpienia, ale wyłącznie za zgodą wszystkich państw członkowskich.
5. Dane państwo musi wdrożyć przepisy i zasady UE. Wszystkie państwa członkowskie UE muszą zgodzić się, że dane państwo spełniło wszystkie niezbędne wymogi.
6. Po zakończeniu wszystkich negocjacji Komisja Europejska musi wydać opinię na temat tego, czy dane państwo jest gotowe, aby stać się państwem członkowskim.
7. Państwa członkowskie muszą jednomyślnie podjąć decyzję, czy należy zamknąć proces i podpisać traktat o przystąpieniu. Wszystkie istniejące państwa członkowskie i przyszłe państwo członkowskie podpisują traktat o przystąpieniu. Zgodę musi wyrazić również Parlament Europejski.
8. Dopiero po formalnym zatwierdzeniu traktatu o przystąpieniu przez wszystkie istniejące państwa członkowskie dane państwo może zostać państwem członkowskim UE.

Temat dyskusji: OBECNY PROGRAM ROZSZERZENIA – JAK I DLACZEGO?

Dziś polityka rozszerzenia nadal wspiera transformację i zwiększa stabilność w państwach Europy Południowo-Wschodniej aspirujących do członkostwa w UE. Oddziaływanie i wpływ UE pomagają tym krajom we wdrażaniu reform demokratycznych i gospodarczych, umocnieniu państwa prawa i budowaniu relacji ze swoimi sąsiadami.

Dzięki promowaniu stabilności i współpracy w regionie graniczącym z UE proces rozszerzenia leży w interesie UE i jej obywateli. Stwarza środowisko sprzyjające wzrostowi gospodarczemu i inwestycjom. Pomaga w rozwiązaniu takich problemów jak zwalczanie przestępczości zorganizowanej i korupcji oraz we wzmacnianiu sprawiedliwości, bezpieczeństwa i praw podstawowych.

Polityka rozszerzenia jest oparta na surowych, lecz sprawiedliwych warunkach, przy czym każde państwo traktowane jest indywidualnie. Oznacza to, że każde państwo przybliży się do UE w tempie wyznaczonym przez swoje wyniki pod względem spełniania warunków i osiągnięcia standardów UE. Nie zezwala się na jakiegokolwiek drogi na skróty ani uproszczone rozwiązania, ponieważ w dłuższej perspektywie nie służą one ani państwom aspirującym do członkostwa, ani samej UE.

W oparciu o doświadczenia zdobyte w przeszłości **obecny proces przystąpienia jest bardziej rygorystyczny i kompleksowy oraz koncentruje się w pierwszej kolejności na kwestiach podstawowych:**

- ⇒ **państwo prawa;**
- ⇒ **zarządzanie gospodarcze;**
- ⇒ **instytucje demokratyczne;**
- ⇒ **prawa podstawowe;**
- ⇒ **dobre stosunki sąsiedzkie i współpraca regionalna.**

Rozszerzenie musi być rozumiane jako proces, który wspiera reformy i zasadnicze zmiany niezbędne do spełnienia zobowiązań związanych z członkostwem w UE. Takie zmiany nieuchronnie wymagają czasu. Z tego względu tym ważniejsze jest jednoznaczne potwierdzenie europejskiej perspektywy państw, które chcą w przyszłości przystąpić do UE.

Rozszerzenie może przynieść korzyści UE i państwom partnerskim tylko wtedy, gdy dojdzie do prawdziwej, trwałej reformy. Poprzez ten proces państwa staną się w pełni gotowe do przystąpienia do UE i będą w stanie wykorzystać możliwości i przyjąć obowiązki wynikające z członkostwa.

5 Dodatkowe materiały dydaktyczne

Poniżej przedstawiono pewne inne użyteczne strony internetowe i zasoby, które można wykorzystać na lekcjach.

- Więcej informacji o państwach członkowskich UE:
https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_pl
- Więcej informacji o polityce rozszerzenia i państwach objętych procesem rozszerzenia:
<http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement>
- Europa w 12 lekcjach:
<http://bookshop.europa.eu/pl/europa-w-12-lekcjach-pbNA0213714/>
- Film wideo *Ukryte skarby Europy*: https://www.youtube.com/watch?v=R_jRjPI9iRQ
- Filmy animowane na temat procesu rozszerzenia UE i kluczowych obszarów wymagających reform:
  - [Rozszerzenie Unii Europejskiej – jak to działa?](#)
  - [Rozszerzenie Unii Europejskiej – zapewnianie państwa prawa](#)
  - [Rozszerzenie Unii Europejskiej – reformowanie administracji publicznej](#)
- Krótkie filmy dokumentalne przedstawiające osoby z krajów, które chcą przystąpić do UE, a także ekspertów w dziedzinie integracji europejskiej z państw członkowskich UE:

Przedstawiciele krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów do członkostwa:

- **Albania** – śpiewaczka operowa Ermonela Jaho: <https://vimeo.com/114858479>
- **Bośnia i Hercegowina** – piosenkarka Amira Medunjanin: <https://vimeo.com/114858480>
- **Była jugosłowiańska republika Macedonii** – projektant mody Nikola Eftimov: <https://vimeo.com/114858481>
- **Kosowo** – judoczka, mistrzyni olimpijska Majlinda Kelmendi: <https://vimeo.com/95106035>
- **Czarnogóra** – reżyser teatralny Janko Ljumovic: <https://vimeo.com/114858481>
- **Serbia** – młody przedsiębiorca Miloš Milisavljević: <https://vimeo.com/95094253>
- **Turcja** – przedsiębiorca Umit Boyner: <https://vimeo.com/95105063>

Eksperci w dziedzinie integracji europejskiej z państw członkowskich UE:

- profesor Jacques Rupnik, Francja: <https://vimeo.com/92930204>

- Olaf Boehnke, Niemcy: <https://vimeo.com/114858483>
- profesor Helen Wallace, Wielka Brytania: <https://vimeo.com/92931157>

- Zdjęcia z państw, które chcą w przyszłości przystąpić do UE:
http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/multimedia-library/photo-galleries/index_en.htm

6 Klucz odpowiedzi

Scenariusz lekcji 1: Historia UE do dnia dzisiejszego

Odpowiedzi:

Grupa A	Austria, Finlandia, Szwecja	1995
Grupa B	Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy i Włochy	1957
Grupa C	Bułgaria, Rumunia	2007
Grupa D	Chorwacja	2013
Grupa E	Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Węgry	2004
Grupa F	Dania, Irlandia, Wielka Brytania	1973
Grupa G	Grecja	1981
Grupa H	Hiszpania, Portugalia	1986

Scenariusz lekcji 2: Informacje na temat państw, które chcą przystąpić do UE

Odpowiedzi:

1. Bośnia i Hercegowina 2. Serbia 3. Czarnogóra 4. Kosowo 5. Albania 6. Była jugosłowiańska republika Macedonii 7. Turcja

Scenariusz lekcji 3: Jak działa proces rozszerzenia?

Odpowiedzi:

Polityka rozszerzenia UE jest inwestycją w pokój, bezpieczeństwo i stabilność w Europie. Zapewnia ona większe możliwości gospodarcze i handlowe z wzajemną korzyścią dla UE oraz krajów aspirujących do statusu państw członkowskimi UE.

Podstawowe obszary, które podlegają ocenie w celu sprawdzenia, czy państwa, które chcą przystąpić do UE, są odpowiednio przygotowane, są następujące: państwo prawa, prawa podstawowe, wzmocnienie instytucji demokratycznych, a także rozwój gospodarczy i konkurencyjność. Odzwierciedla to znaczenie, jakie UE przywiązuje do swoich podstawowych wartości i ogólnych priorytetów.

⇒ Państwo prawa: od samego początku procesu przystąpienia państwa powinny rozwiązywać takie problemy, jak reforma sądownictwa oraz walka z

przestępczością zorganizowaną i korupcją. Państwa te muszą wykazać postępy w osiągnięciu konkretnych i trwałych wyników.

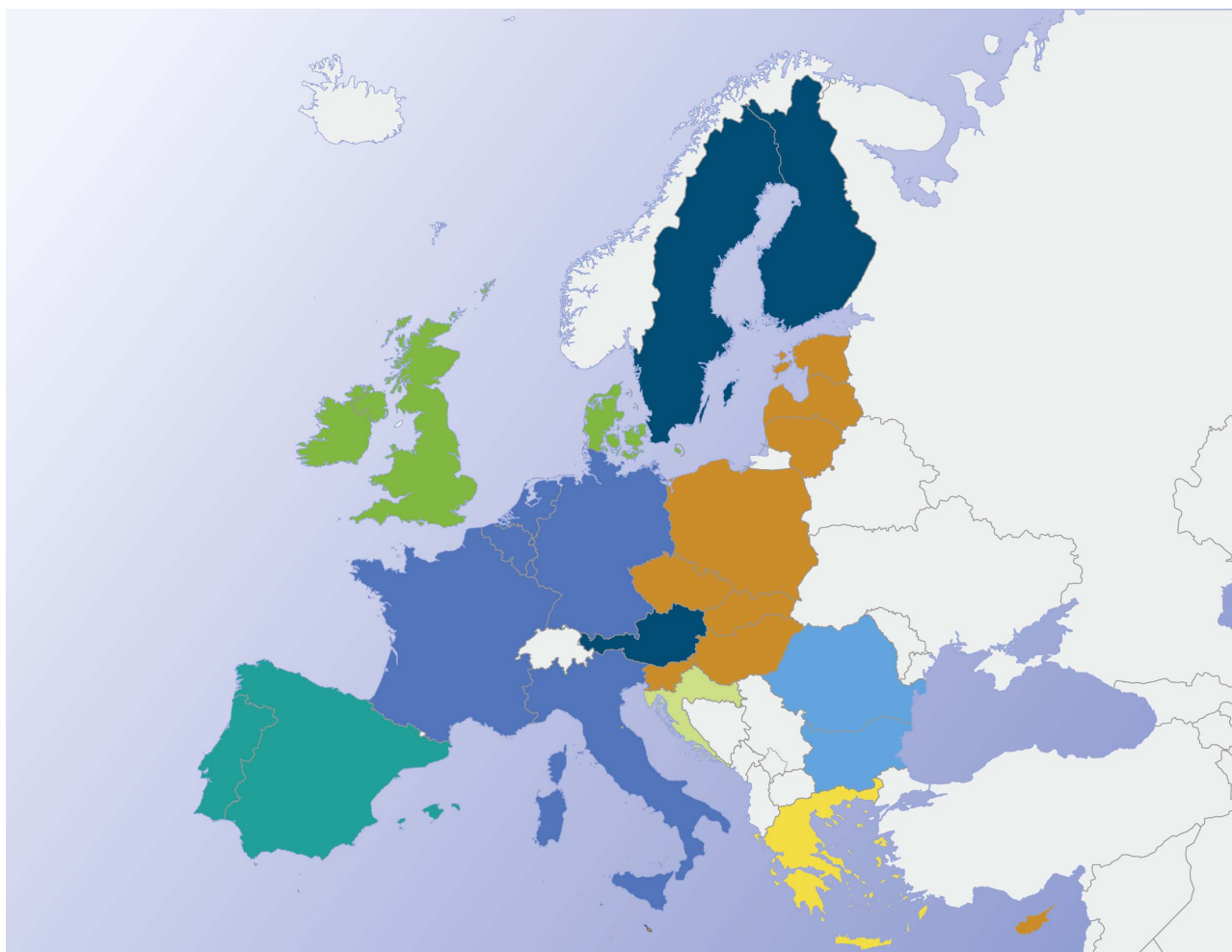
- ⇒ Zarządzanie gospodarcze: członkostwo w UE nie polega jedynie na zachowaniu zgodności z przepisami i standardami UE; polega również na doprowadzeniu gospodarki państwa do stanu umożliwiającego mu członkostwo, aby zagwarantować, że państwo to będzie mogło czerpać wszystkie korzyści z przystąpienia do UE, przyczyniając się jednocześnie do wzrostu gospodarczego UE i dobrobytu gospodarki UE.
- ⇒ Konieczne jest dalsze wzmacnianie instytucji demokratycznych, np. przez zwiększenie kontroli parlamentarnej i reformy administracji publicznej. Jakość administracji publicznej ma bezpośredni wpływ na zdolność rządu do zapewniania skutecznych usług publicznych, do zapobiegania i zwalczania korupcji oraz do wspierania konkurencyjności i wzrostu gospodarczego. Oprócz właściwie funkcjonującej administracji publicznej niezbędne jest zapewnienie większej roli społeczeństwa obywatelskiego.
- ⇒ Prawa podstawowe są istotą wartości UE. Państwa, które chcą przystąpić do UE, muszą zapewnić pełną zgodność z tymi prawami, w szczególności z wolnością słowa i z prawami osób należących do mniejszości, w tym Romów. Grupy szczególnie wrażliwe należy objąć ochroną przed dyskryminacją, w tym ze względu na orientację seksualną.
- ⇒ Współpraca regionalna i dobre stosunki sąsiedzkie stanowią istotne elementy stabilizacji i stowarzyszenia – procesu prowadzącego kraje Bałkanów Zachodnich do członkostwa w UE. Proces ten pomaga temu regionowi zmierzyć się ze wspólnymi wyzwaniami, takimi jak niedobory energii, zanieczyszczenie, infrastruktura transportowa, zwalczanie przestępczości zorganizowanej.

7 Zasoby dodatkowe – uczniowie w wieku 10–12 lat

Scenariusz lekcji 1, arkusz: Historia UE do dnia dzisiejszego

Na poniższej mapie należy oznaczyć każdą grupę państw odpowiednią literą.

Grupa	Państwa	Data przystąpienia
A	Austria, Finlandia, Szwecja	
B	Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy i Włochy	
C	Bułgaria, Rumunia	
D	Chorwacja	
E	Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Węgry	
F	Dania, Irlandia, Wielka Brytania	
G	Grecja	
H	Hiszpania, Portugalia	

Wyżej wymienione państwa przystąpiły do UE w następujących latach:
1957; 1973; 1981; 1986; 1995; 2004; 2007; 2013.

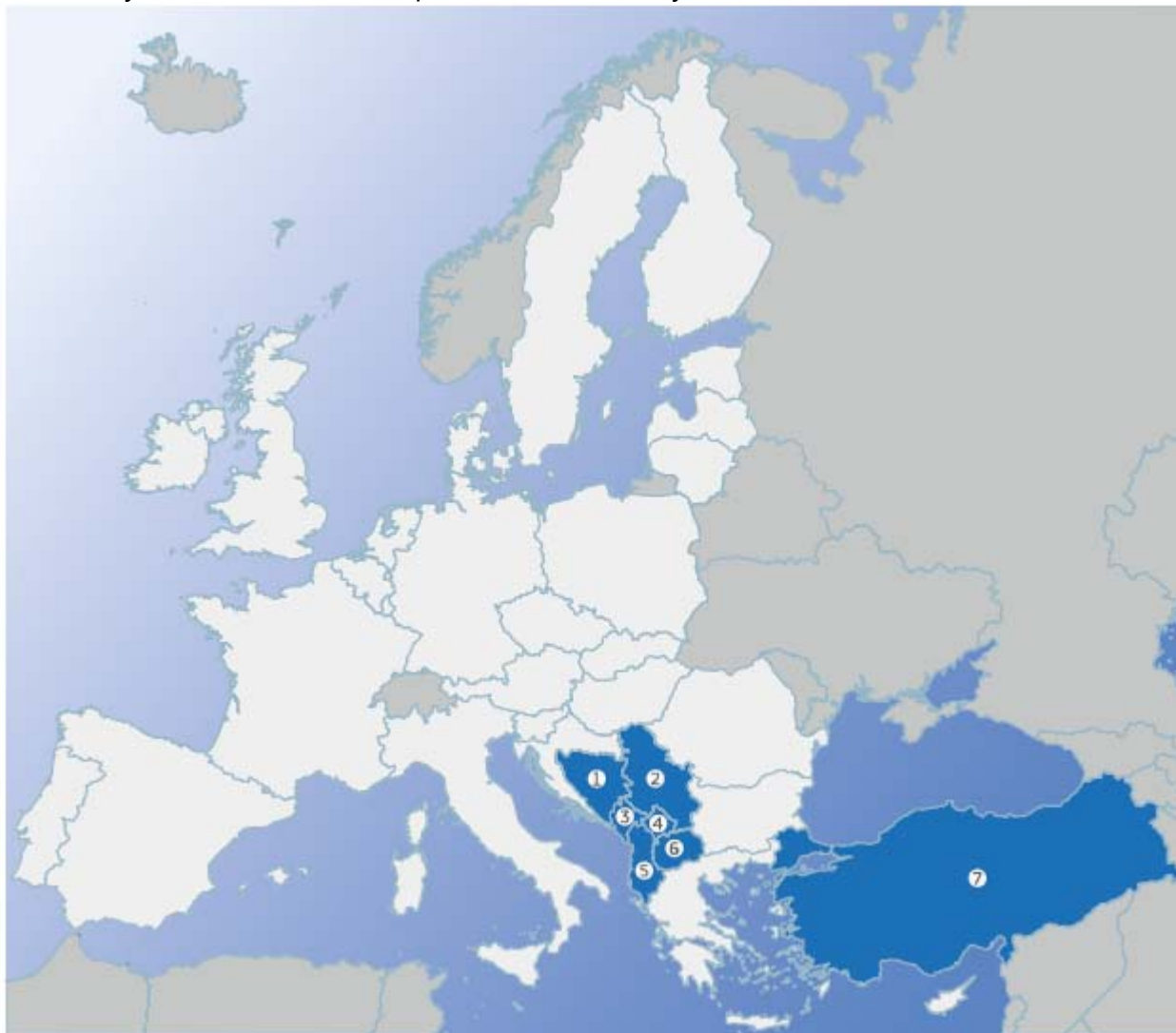
Polecenia: Wspólnie z partnerami omówcie, w którym roku Waszym zdaniem każde z tych państw przystąpiło do UE, i podajcie odpowiedź w tabeli.

Scenariusz lekcji 2, arkusz 1:

Oznaczenie państw, które chcą w przyszłości przystąpić do UE

Polecenia: Czy umiecie prawidłowo oznaczyć wszystkie państwa, które chcą przystąpić do UE? Jeżeli zostanie wam trochę czasu na koniec, sprawdźcie, ile obecnych państw UE, zaznaczonych na biało, umiecie prawidłowo oznaczyć.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____

Scenariusz lekcji 2, arkusz 2: Ustalanie faktów

Polecenia: Zostaliście poproszeni o przeprowadzenie misji odkrywczej. Czy możecie znaleźć pewne podstawowe informacje na temat państwa, które wam przydzielono?

Możecie wykorzystać obrazy, aby zilustrować swoje odpowiedzi.

Nazwa państwa:

1. Jakie miasto jest stolicą tego państwa?
2. Ilu mieszkańców ma to państwo?
3. Jaka jest waluta urzędowa w tym państwie?
4. Wymień nazwy niektórych najbardziej znanych obiektów geograficznych (pasma górskiego, rzeki, zbiornika wodnego) w tym państwie.
5. Wymień sławną osobę pochodzącą z tego państwa. Dlaczego ta osoba jest sławna?
6. Jakie potrawy są popularne w tym państwie?
7. Jakie dzikie zwierzęta występują w tym państwie?

Scenariusz lekcji 3, arkusz: Kryteria przystąpienia do UE

Polecenia: Użyj poniższych słów, aby uzupełnić luki.

podstawowe, pokój, państwo prawa, bezpieczeństwo, stabilność, instytucji demokratycznych, wzrostu gospodarczego, dobrobytu, korupcją, rozwój gospodarczy, państwo prawa, gospodarcze, podstawowe, instytucji demokratycznych, słowa, społeczeństwa obywatelskiego

Polityka rozszerzenia UE jest inwestycją w _____, _____ i _____ w Europie. Zapewnia ona większe możliwości gospodarcze i handlowe z wzajemną korzyścią dla UE oraz krajów aspirujących do statusu państw członkowskimi.

Podstawowe obszary, które podlegają ocenie w celu sprawdzenia, czy państwa, które chcą przystąpić do UE, są odpowiednio przygotowane, są następujące: _____, prawa _____, wzmocnienie _____, a także _____ i konkurencyjność. Odzwierciedla to znaczenie, jakie UE przywiązuje do swoich podstawowych wartości i ogólnych priorytetów.

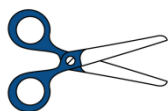
⇒ _____: od samego początku procesu przystąpienia państwa powinny rozwiązywać takie problemy, jak reforma sądownictwa oraz walka z przestępczością zorganizowaną i _____. Państwa te muszą wykazać postępy w osiągnięciu konkretnych i trwałych wyników.

⇒ Zarządzanie _____: członkostwo w UE nie polega jedynie na zachowaniu zgodności z przepisami i standardami UE; polega również na doprowadzeniu gospodarki państwa do stanu umożliwiającego mu członkostwo, aby zagwarantować, że państwo to będzie mogło czerpać wszystkie korzyści z przystąpienia do UE, przyczyniając się jednocześnie do _____ UE i _____ gospodarki UE.

⇒ Konieczne jest dalsze wzmacnianie _____, np. przez zwiększenie kontroli parlamentarnej i reformy administracji publicznej. Jakość administracji publicznej ma bezpośredni wpływ na zdolność rządu do zapewniania skutecznych usług publicznych, do zapobiegania i zwalczania korupcji oraz do wspierania konkurencyjności i wzrostu gospodarczego. Oprócz właściwie funkcjonującej administracji publicznej niezbędne jest zapewnienie większej roli _____.

⇒ Prawa _____ są istotą wartości UE. Państwa, które chcą przystąpić do UE, muszą zapewnić pełną zgodność z tymi prawami, w szczególności z wolnością _____ i z prawami osób należących do mniejszości, w tym Romów. Grupy szczególnie wrażliwe należy objąć ochroną przed dyskryminacją, w tym ze względu na orientację seksualną.

Scenariusz lekcji 3, pomoce dydaktyczne: Proces przystąpienia do UE

Każda karta przedstawia inny etap procesu przystąpienia do UE. Ułóż je we właściwej kolejności.

Rządy państw członkowskich muszą jednomyślnie zdecydować, czy zgadzają się, aby państwo ubiegające się o członkostwo uzyskało status kraju kandydującego. Po spełnieniu określonych warunków rozpoczynają się negocjacje w sprawie przystąpienia, ale wyłącznie za zgodą wszystkich państw członkowskich.

Państwa członkowskie muszą jednomyślnie podjąć decyzję, czy należy zamknąć proces i podpisać traktat o przystąpieniu. Wszystkie istniejące państwa członkowskie i przyszłe państwo członkowskie podpisują traktat o przystąpieniu. Zgodę musi wyrazić również Parlament Europejski. Dopiero po formalnym zatwierdzeniu traktatu o przystąpieniu przez wszystkie istniejące państwa członkowskie dane państwo może zostać państwem członkowskim UE.

Dane państwo musi wdrożyć przepisy i zasady UE. Wszystkie państwa członkowskie UE muszą zgodzić się, że dane państwo spełniło wszystkie niezbędne wymogi.

Po zakończeniu wszystkich negocjacji Komisja Europejska musi wydać opinię na temat tego, czy dane państwo jest gotowe, aby stać się państwem członkowskim.

Dane państwo składa wniosek do Rady, deklarując chęć zostania członkiem UE. Następnie Komisja Europejska przedstawia opinię w sprawie wniosku.

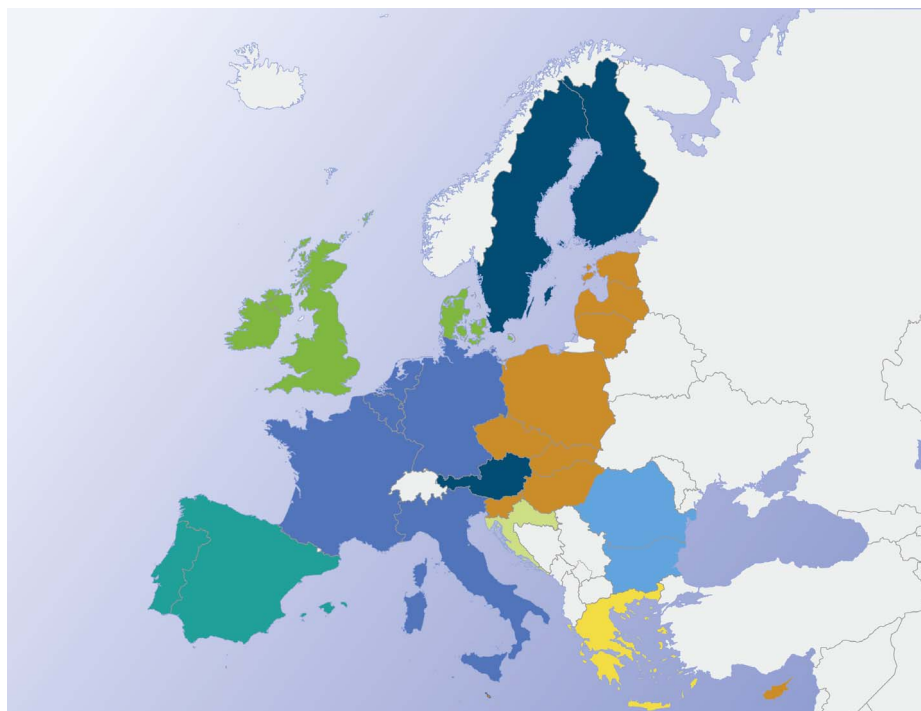
8 Zasoby dodatkowe – uczniowie w wieku 13–15 lat

Scenariusz lekcji 1, arkusz: Historia UE do dnia dzisiejszego

Unia Europejska jest wyjątkowym partnerstwem gospodarczym i politycznym między 28 państwami europejskimi. Jej początki sięgają 1951 r., gdy sześć państw założycielskich rozpoczęło realizację projektu współpracy gospodarczej pod nazwą Europejska Wspólnota Węgla i Stali. Od tamtej pory nastąpiło siedem rund rozszerzenia, w wyniku których do Unii przyjęto dodatkowe 22 państwa.

Oto lista państw należących do UE:

Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy, Wielka Brytania

Państwa te weszły do UE w różnych latach, niektóre przystąpiły do UE pojedynczo, a niektóre jednocześnie z innymi państwami:

1957, 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013

Polecenia: Czy umiecie pogrupować te państwa w zależności od roku, w którym przystąpiły do UE? Powyższa mapa może wam w tym pomóc. Wspólnie z innymi uczniami omówcie, w którym roku Waszym zdaniem każda z grup państw przystąpiła do UE, i podajcie odpowiedź w tabeli.

Grupa	Państwa należące do tej grupy	Data przystąpienia
A		
B		
C		
D		
E		
F		
G		
H		

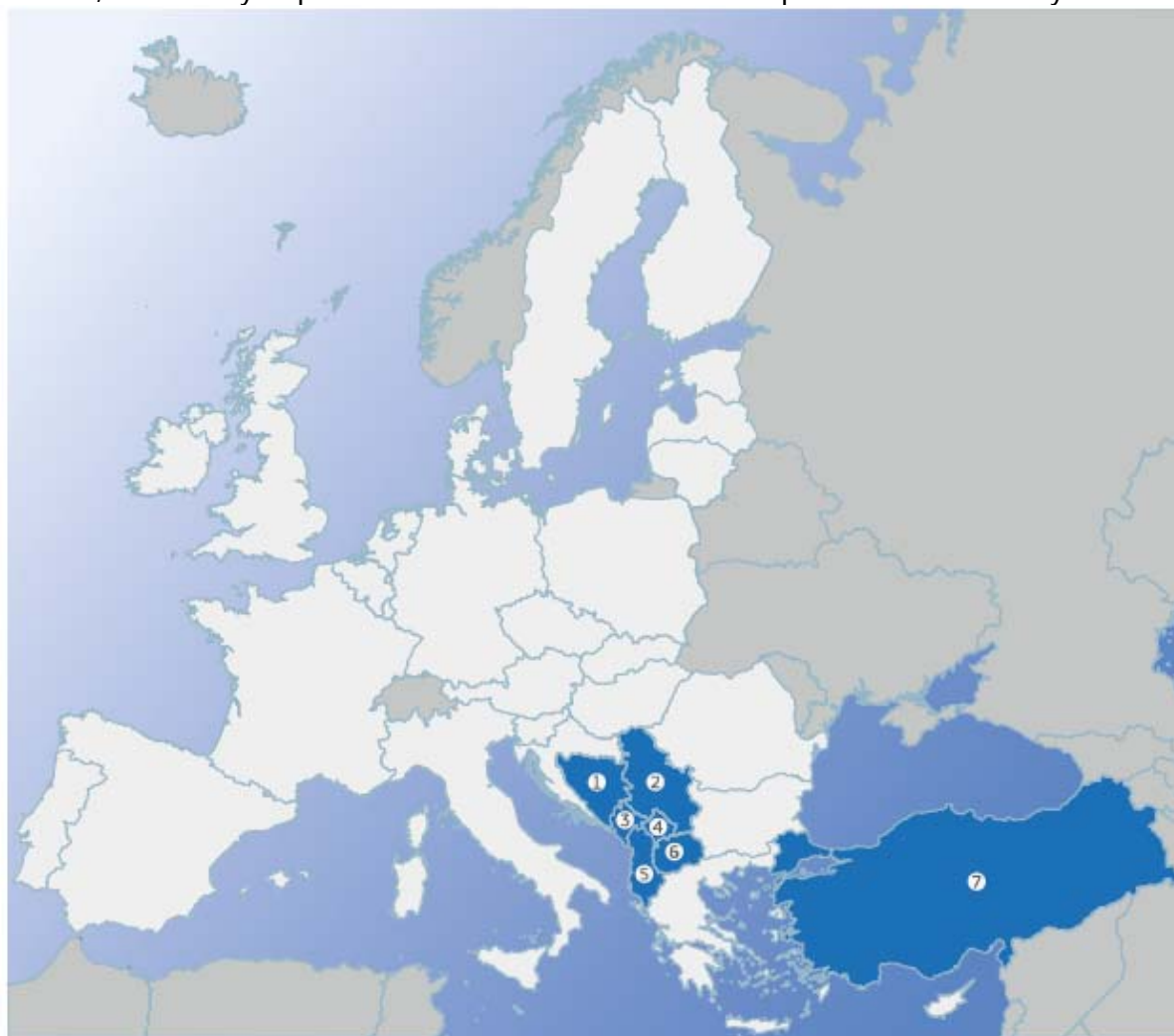

Scenariusz lekcji 2, arkusz 1:

Oznaczenie państw, które chcą w przyszłości przystąpić do UE

Albania, Bośnia i Hercegowina, była jugosłowiańska republika Macedonii, Czarnogóra, Kosowo, Serbia i Turcja mają europejską perspektywę, co potwierdziły państwa członkowskie UE. Oznacza to, że kraje te mogą przystąpić do UE, jeżeli spełnią wszystkie niezbędne warunki. Znajdują się one na różnych etapach tego procesu.

Polecenia: Czy umiecie prawidłowo oznaczyć wszystkie kraje kandydujące i potencjalnych kandydatów do członkostwa? Jeżeli zostanie wam trochę czasu na koniec, sprawdźcie również, ile obecnych państw członkowskich UE umiecie prawidłowo oznaczyć.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

Scenariusz lekcji 2, arkusz 2: Ustalanie faktów

Polecenia: Czy możecie znaleźć pewne podstawowe informacje na temat państwa, które wam przydzielono?

Nazwa państwa:

1. Jakie miasto jest stolicą tego państwa?
2. Ilu mieszkańców ma to państwo?
3. Z jakimi innymi państwami graniczy to państwo?
4. Wymień nazwy niektórych najbardziej znanych obiektów geograficznych (pasma górskiego, rzeki, zbiornika wodnego) w tym państwie.
5. Wymień sławną osobę pochodzącą z tego państwa. Dlaczego ta osoba jest sławna?
6. Jakie potrawy są popularne w tym państwie?
7. Jakie są główne produkty importowane do tego państwa i z niego eksportowane?
8. Jaka jest waluta urzędowa w tym państwie?
9. Jakie państwa należą do jego najważniejszych partnerów handlowych?
10. Jakie są główne branże w danym państwie?

Scenariusz lekcji 3, arkusz: Kryteria przystąpienia do UE

Polecenia: Uzupełnij luki odpowiednimi słowami.

Polityka rozszerzenia UE jest inwestycją w _____, _____ i _____ w Europie. Zapewnia ona większe możliwości gospodarcze i handlowe z wzajemną korzyścią dla UE oraz krajów aspirujących do statusu państw członkowskimi.

Podstawowe obszary, które podlegają ocenie w celu sprawdzenia, czy państwa, które chcą przystąpić do UE, są odpowiednio przygotowane, są następujące: _____ prawa _____, wzmocnienie _____, a także _____ i konkurencyjność. Kwestie te odzwierciedlają znaczenie, jakie UE przywiązuje do swoich podstawowych wartości i ogólnych priorytetów.

⇒ _____: od samego początku procesu przystąpienia państwa powinny rozwiązywać takie problemy, jak reforma sądownictwa oraz walka z przestępczością zorganizowaną i _____. Państwa te muszą wykazać postępy w osiągnięciu konkretnych i trwałych wyników.

⇒ Zarządzanie _____: członkostwo w UE nie polega jedynie na zachowaniu zgodności z przepisami i standardami UE; polega również na doprowadzeniu gospodarki państwa do stanu umożliwiającego mu członkostwo, aby zagwarantować, że państwo to będzie mogło czerpać wszystkie korzyści z przystąpienia do UE, przyczyniając się jednocześnie do _____ UE i _____ gospodarki UE.

⇒ Konieczne jest dalsze wzmacnianie _____, np. przez zwiększenie kontroli parlamentarnej i reformy administracji publicznej. Jakość administracji publicznej ma bezpośredni wpływ na zdolność rządu do zapewniania skutecznych usług publicznych, do zapobiegania i zwalczania korupcji oraz do wspierania konkurencyjności i wzrostu gospodarczego. Oprócz właściwie funkcjonującej administracji publicznej niezbędne jest zapewnienie większej roli _____.

⇒ Prawa _____ są istotą wartości UE. Państwa, które chcą przystąpić do UE, muszą zapewnić pełną zgodność z tymi prawami, w szczególności z wolnością _____ i z prawami osób należących do mniejszości, w tym Romów. Grupy szczególnie wrażliwe należy objąć ochroną przed dyskryminacją, w tym ze względu na orientację seksualną.

**Scenariusz lekcji 3, pomoce dydaktyczne: Proces przystąpienia do
UE**

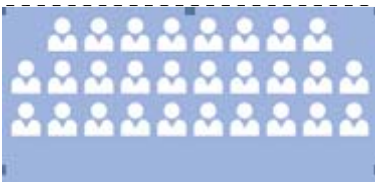
Każda karta przedstawia inny etap
procesu przystąpienia do UE. Ułóż je we
właściwej kolejności.

Dane państwo składa wniosek do Rady, deklarując chęć zostania członkiem UE.

Po spełnieniu określonych warunków rozpoczynają się negocjacje w sprawie przystąpienia, ale również w tym przypadku następuje to wyłącznie za zgodą wszystkich państw członkowskich.

Na tej podstawie rządy państw członkowskich muszą jednomyślnie zdecydować, czy zgadzają się, aby państwo ubiegające się o członkostwo miało status kraju kandydującego, i czy przyznają mu ten status.

Dopiero po formalnym zatwierdzeniu traktatu o przystąpieniu przez wszystkie istniejące państwa członkowskie dane państwo może zostać państwem członkowskim UE.

Po zakończeniu negocjacji w odniesieniu do wszystkich obszarów Komisja Europejska musi wydać opinię na temat tego, czy dane państwo jest gotowe, aby stać się państwem członkowskim.

Komisja Europejska, która uważnie monitoruje kraje objęte procesem rozszerzenia, przedstawia opinię w sprawie wniosku.

Na podstawie tych zaleceń państwa członkowskie muszą jednomyślnie zdecydować, czy należy zamknąć proces i podpisać traktat o przystąpieniu z danym państwem. Istniejące państwa członkowskie i przyszłe państwo członkowskie podpisują traktat. Zgodę musi wyrazić również Parlament Europejski.

Dane państwo musi teraz podjąć działania, aby wdrożyć przepisy i zasady UE. Wszystkie państwa członkowskie UE muszą zgodzić się, że dane państwo spełniło wszystkie niezbędne wymogi i że przyjęło standardy UE.